

بررسی ارتباط عوامل فردی با رفتارهای مالی سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار ایران

حمید کاکائی*^۱
آزاده محمدیان^۲
پروین عباسی^۳
مجید مومنی^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۲۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۱/۳۱

چکیده

پژوهش کمی حاضر به بررسی ارتباط عوامل فردی با رفتارهای مالی پرداخته است. روش پژوهش توصیفی همبستگی بوده و مشارکت کنندگان ۲۰۰ نفر از سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار بوده‌اند. ابزار جمع آوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌های استاندارد بوده است. برای توصیف داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی شامل آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده که این امر از طریق نرم‌افزار SPSS صورت گرفته شده است. عوامل فردی در دو بعد هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی مطرح شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بین عوامل فردی و رفتارهای مالی سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی نیز با رفتارهای مالی سرمایه گذاران در ارتباط هستند و عامل هوش هیجانی به دلیل ضریب همبستگی بالاتر، از اهمیت بیشتری نسبت به مرکز کنترل درونی برخوردار است.

واژگان کلیدی

عوامل فردی، رفتار مالی، هوش هیجانی، مرکز کنترل درونی.

۱. کارشناسی ارشد اقتصاد، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، ایران. (نویسنده مسئول): hamidkakaei306@yahoo.com
۲. کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، گرایش مالی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ایران. azimoh1359@gmail.com
۳. کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش سیستم‌های اطلاعاتی (MIS)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، ایران. Parvin.abbasi92@gmail.com
۴. کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش سیستم‌های اطلاعاتی (MIS)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ایران. Majid_momeni91@yahoo.com

مقدمه

دنیای امروزی دنیای رقابت است و در این عصر تنها آن‌هایی پیروز هستند که از مزایای حاصل از آن بهره ببرند. امروزه مسئله رقابت پای خود را از حدود فردی فراتر گذاشته و کشورها در جهت حرکت به سمت توسعه یافتگی با یکدیگر در رقابت هستند. نیل به این هدف و حرکت سریع‌تر به سمت آن به عوامل مختلفی بستگی داشته و از راه‌های مختلفی امکان‌پذیر است. از جمله آن می‌توان به توانایی کشورها در بالا بردن سطح رفتارهای مالی و سرمایه‌گذاری اشاره کرد که نقش مهمی را در توسعه مالی و به تبع آن توسعه یافتگی ایفا می‌نماید (مرادی و همکاران، ۱۳۹۷).

سرمایه‌گذاری موتور محرک رشد اقتصادی جوامع است از اینرو توانایی نهادهای هر کشور در جهت تشویق و جذب سرمایه‌گذاران فردی برای سرمایه‌گذاری در محصولات مالی مختلف، راه را به سمت رشد و توسعه اقتصادی هموار می‌سازد. مشاهدات نشان می‌دهد افراد به خصوص در کشورهای در حال توسعه تمایل زیادی به توسعه رفتارهای مالی ندارند. افراد در آینده وارد زندگی جدیدی می‌شوند که با چالش‌های مالی زیادی روبرو خواهند شد. آن‌ها تماماً با موقعیت‌هایی روبرو خواهند شد که باید تصمیمات مالی زیادی بگیرند. این تصمیمات متأثر از ویژگی‌های مختلفی خواهد بود که سرچشمه آن‌ها رفتارها و عوامل فردی خواهد بود (پوخارل^۱، ۲۰۲۰).

در تحقیقات مختلف عوامل فردی را شامل ویژگی‌هایی تعریف کرده‌اند که مرتبط با فرد بوده و بر رفتارهای فردی سرمایه‌گذاری موثر هستند. از مهمترین این عوامل که در تحقیقات زیادی به آن اشاره شده است می‌توان به دو عامل هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی نام برد. توجه به مولفه‌های فردی مثل هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی می‌تواند به افراد کمک می‌کند تا آسیب‌های احتمالی وارده ناشی از پذیرش ریسک‌های سرمایه‌گذاری را کاهش دهند (آیدمیر و آرن^۲، ۲۰۱۷). سرمایه‌گذاران اوراق بهادار ایران نیز با تکیه بر عوامل فردی می‌توانند تصمیمات سرمایه‌گذاری خود را مطمئن‌تر اتخاذ نمایند. آن‌ها هرگاه توانایی این را داشته باشند که بتوانند در موقعیت‌های سخت و دشوار، هیجانانگیز احساسات خود را در خرید یا فروش کنترل کرده و هیجانی عمل نکنند، می‌توانند موفقیت‌های بیشتری را برای خود به ارمغان بیاورند. همچنین عامل مرکز کنترل درومی نیز که اشاره به عوامل درونی نه بیرونی موثر بر رفتار سرمایه‌گذاری دارد می‌تواند نقش مهمی در موفقیت سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران داشته باشد. از اینرو با توجه به اهمیت تحقیق و کمبود مطالعات در این زمینه، تحقیق حاضر شکل گرفته است و به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که بین عوامل فردی با رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ایران چه ارتباطی وجود دارد؟

¹ Pokharel

² Aydemir & Aren

ادبیات پژوهش

- عوامل فردی

امروزه برای درک بهتر چرایی عملکرد تصمیم خرید و سرمایه گذاری، متخصصین از علوم رفتاری استفاده می کنند. متخصصین به موضوع درک رفتار فرد توجه می کنند و می خواهند رفتار را درک کرده و چرایی آن را دریابند. عوامل فردی فرآیندهای شناختی را که تاثیرگذار بر افراد درگیر در اکتساب، مصرف و کنارگذاری کالاها و خرید، خدمات و تجربیات هستند، نشان می دهد (باقرزاده و همکاران، ۱۳۹۲). عوامل فردی اشاره به مجموعه عواملی دارد که در اختیار فرد بوده و می توان با کنترل آنها رفتارهای ریسک پذیری را کاهش یا افزایش داد (ابدیلا و همکاران^۱، ۲۰۱۹).

آیدمیر و آرن (۲۰۱۷)، عوامل فردی را شامل هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی در نظر گرفته است.

هوش هیجانی به عنوان یک سری از توانایی های عاطفی شناخته می شود که به افراد در زمینه تصمیم گیری های مالی و غیرمالی کمک می کند. هوش هیجانی در چهار بعد یعنی درک احساسات، مدیریت خود و احساسات دیگران و استفاده از آنها در عمل مطرح شده است. به عنوان بخشی جدایی ناپذیر از روند منطقی، تصمیم گیری در سطح بالاتر هوش هیجانی شکوفا می شود. به خصوص در شرایط نامشخص، ریسک پذیری برای تصمیم گیرندگان ضروری است (طاهری نیا و همکاران، ۱۳۹۳).

محققین بیان می کنند که معرفی و درک احساسات با کاهش خطاهای قابل اجتناب بر رفتار انتخاب ریسک تاثیر می - گذارد. در نتیجه، توانایی عاطفی در تصمیم گیری های مربوط به ریسک مهم است. افرادی که دارای هوش هیجانی هستند، قادر به غلبه بر تأثیرات منفی ناشی از تصمیمات پرخطر هستند (آیدمیر و آرن، ۲۰۱۷).

مرکز کنترل درونی به عنوان عامل دیگر اشاره به رفتارهای سرمایه گذاری دارد که فرد منشا آن است. افرادی دارای مرکز کنترل درونی هستند که سود و زیان خود را ناشی از اقدامات یا کنترل خود می دانند (باقرزاده و همکاران، ۱۳۹۲). به عبارت دیگر، تاثیر تقویت بر رفتار نشان دهنده واگرایی بین افراد بر اساس درجه ای است که یک فرد این پاداش را ناشی از رفتارش می داند. بر این اساس زمانیکه افراد پاداشی که بدست می آورند را ناشی از اقدامات خود بدانند گفته می شود از مرکز کنترل درونی برخوردارند. و در مقابل، اگر آنها هر گونه تقویت / پاداش را ناشی از نیروهای غیرقابل کنترل مانند شانس و سرنوشت بدانند از مرکز کنترل بیرونی برخوردارند (آیدمیر و آرن، ۲۰۱۷).

- رفتارهای مالی

رفتارشناسی مالی معتقد است که انسانها در حین تصمیم گیری تحت تاثیر طیف گسترده ای از احساسات و نیروهای روانی قرار می گیرند که می تواند عقلانیت آنها را تحت تاثیر قرار دهد. از همین رو، قیمت دارایی ها نیز می تواند تحت تاثیر این عوامل حتی برای مدت نسبتاً طولانی از ارزش ذاتی فاصله بگیرند. پژوهشگران این حوزه در تلاش هستند تا الگوهای رفتاری مالی شایع را در میان فعالان بازارهای مالی شناسایی و تحلیل کنند (آزادی و مهدی زاده، ۱۳۹۵).

¹ Abdilllah et al

بروز رفتارهای مالی از جنبه‌های مهم رفتار اجتماعی امروزه هستند که هم بر زندگی شخصی افراد و هم بر جامعه اثرات قابل توجه‌ای می‌گذارند. بر خلاف تلاش‌های اکثریت افراد جامعه، رفاه مالی و اقتصادی در زندگی شخصی افراد کمتر دیده می‌شود و در بسیاری از موارد هم دیده شده است که افراد با درآمد بالا یا ثروت بالا نیز رضایت مالی ندارند و همیشه با مسائل مالی درگیر هستند. شاید بتوان ریشه این مشکل فراگیر را در جامعه امروزی در ناتوانی افراد در مدیریت و رفتارهای مالی‌شان جستجو کرد. رفتار مالی، چگونگی واکنش فرد در زمان مواجه شدن با رخدادهای مالی را بیان می‌کند؛ اینکه فرد در شرایط مختلف چه تصمیماتی اتخاذ کند، بر زندگی فردی و جمعی تاثیرگذار است (آقابابایی و خادمی، ۱۳۹۸).

فیترا و همکاران^۱ (۲۰۱۸)، بیان کرده‌اند که رفتار مالی الگویی از رفتار سرمایه‌گذاران در بازارهای مالی است که بر پیامدهای احتمالی عوامل روانشناختی تأثیرگذار است. آن‌ها بیان کرده‌اند که در تعاریف رفتار مالی دو مورد جالب توجه وجود دارد. اول، تحمل سرمایه‌گذار نسبت به ریسک همیشه متفاوت است. این مشاهده از جنبه روانشناختی برای تعیین اوراق بهادار متناسب با وضعیت روانی سرمایه‌گذار در آن زمان، بطور جداگانه لازم است. و از منظر دیگر، نتایج مشاهده شده می‌تواند به عنوان پیش‌بینی‌کننده معاملات احتمالی که باید انجام شود، مورد استفاده قرار گیرد. دوم، رفتار سرمایه‌گذار بازار را تعیین می‌کند. از نظر ارتباط جمعی و مشترک، رفتار این سرمایه‌گذاران تعیین‌کننده قیمت و سرمایه سهام است. بنابراین می‌توان روند حرکت شاخص قیمت سهام را با این تحلیل رفتار مالی پیش‌بینی کرد. این امر ضرر یا خطر احتمالی سرمایه‌گذار را به حداقل می‌رساند (فیترا و همکاران، ۲۰۱۸).

تحقیقات اندکی تاکنون به بررسی ارتباط بین عوامل فردی و رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران پرداخته‌اند که به برخی از آن‌ها در ادامه اشاره شده است.

ساتار و همکاران^۲ (۲۰۲۰)، تحقیقی را با عنوان اساس رفتارهای مالی در رابطه با تصمیمات سرمایه‌گذاری را مورد بررسی قرار داده و نتیجه گرفتند که رفتارهای مالی متأثر از عوامل مختلفی است که یکی از این عوامل ویژگی‌های شخصیتی می‌باشد که شامل عوامل مختلفی مثل مرکز کنترل درونی، هوش هیجانی، ریسک‌پذیری و ... می‌باشد.

ابدیلا و همکاران (۲۰۱۹)، تعیین عوامل ویژگی‌های فردی برای سرمایه‌گذاری در بازار مخاطره‌آمیز فناوری را مورد بررسی قرار داده و نتیجه گرفته است که هوش هیجانی و کنترل درونی تأثیر مثبت و ریسک‌گریزی و سواد مالی تأثیر منفی بر سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز دارد.

برتونی و همکاران^۳ (۲۰۱۹)، تأثیر ویژگی‌های شخصیتی بر رفتارهای مالی را در بین افراد کشورهای اروپایی مورد بررسی قرار داده و نتیجه گرفتند که افراد با ویژگی‌های شخصیتی همچون هوش هیجانی، آگاهی و روان‌رنجوری دارای رفتارهای مالی و سرمایه‌گذاری بیشتری می‌باشند.

¹ Fitra et al

² Sattar et al

³ Bertoni et al

آیدمیر و آرن (۲۰۱۷)، تاثیر عوامل فردی بر رفتار ناشی از ریسک پذیری مالی را مورد بررسی قرار داده و نتیجه گرفتند که هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی به عنوان عوامل فردی تاثیر مثبتی بر ریسک پذیری مالی دارند.

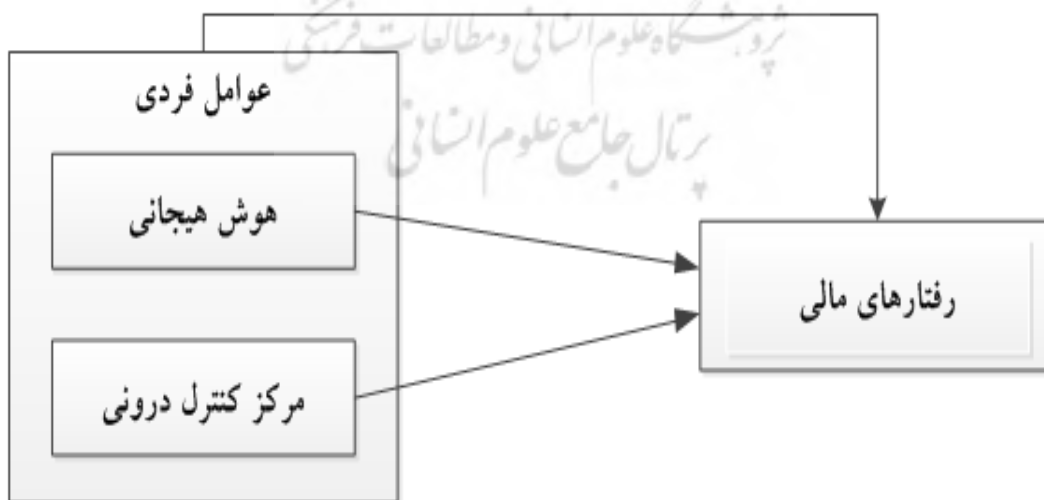
آقابابایی و خادمی (۱۳۹۸)، بررسی عوامل تاثیر گذار بر رفتار مدیریت مالی شخصی در میان جوانان ایران را مورد بررسی قرار داده‌اند. آن‌ها نتیجه گرفتند که نگرش مالی و دانش مالی با رفتار مدیریت مالی رابطه مثبت و معنادار دارند. همچنین نتیجه گرفتند که بین منبع کنترل بیرونی رفتار و رفتار مدیریت مالی رابطه معناداری وجود ندارد.

مرادی و همکاران (۱۳۹۷)، نقش ویژگی‌های فردی و رفتاری بر تقاضا برای خدمات مالی سرپرست‌های خانوار را مورد بررسی قرار داده‌اند و نتیجه گرفتند که سن، داشتن پس انداز، سرمایه گذاری در بیمه عمر، توانایی کنترل اتفاقات غیرقابل پیش‌بینی و توانایی کنترل احساسات و هیجانات در مواقع خاص بر سرمایه گذاری خدمات مالی موثر می‌باشد.

ضیایی پور و میلادیان (۱۳۹۵)، تاثیر هوش هیجانی و سواد مالی بر رفتار مالی سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار داده‌اند. آن‌ها نتیجه گرفتند به صورت همزمان متغیرهای هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی بر رفتار مالی سرمایه گذاران تاثیر داشته‌اند.

ضیایی پور (۱۳۹۴)، تاثیر هوش هیجانی بر رفتار مالی سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار تهران را در کار تحقیقی خود دنبال کرده است. این نتیجه حاصل شده است که هوش هیجانی بر سوگیری‌های فرا اعتمادی در پیش‌بینی، فرا اعتمادی به اطمینان، ابهام گریزی، دگرگون گریزی و تازه گرایی تأثیر مستقیم داشته است.

با توجه به مبانی نظری و تجربی فوق، این پژوهش درصدد است به بررسی ارتباط بین عوامل فردی با رفتارهای مالی سرمایه گذاران بپردازد. از اینرو چارچوب نظری پژوهش به شرح شکل زیر است:

شکل ۱: چارچوب پژوهش

مبتنی بر ادبیات و چارچوب مطرح شده، فرضیه‌های پژوهش عبارتند از:

فرضیه اصلی:

- بین عوامل فردی و رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی:

۱- بین عامل هوش هیجانی و رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.

۲- بین عامل مرکز کنترل درونی و رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ارتباط مثبت و معناداری وجود

دارد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با هدف بررسی ارتباط عوامل فردی با رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ایران انجام شد.

پژوهش از حیث هدف کاربردی است که با روش توصیفی - همبستگی انجام شده است.

جامعه آماری این پژوهش را ۲۰۰ نفر از سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ایران تشکیل داده‌اند. روش نمونه‌گیری

تصادفی ساده بوده است که با مراجعه به سازمان بورس ایران این تعداد انتخاب شده‌اند.

ابزار پژوهش حاضر پرسشنامه‌های استاندارد بوده است. برای سنجش عوامل فردی از پرسشنامه استاندارد آیدمیر و آرن

(۲۰۱۷) استفاده شده است و برای سنجش رفتار مالی از پرسشنامه استاندارد ضیایی‌پور (۱۳۹۴)، استفاده شده است که در

جدول زیر این ابزار تشریح شده است:

جدول (۱): تشریح ابزار پژوهش

ابعاد	مولفه‌ها	تعداد سوالات
عوامل فردی	هوش هیجانی	۷ سوال
	مرکز کنترل درونی	۶ سوال
رفتار مالی	-	۱۲ سوال

برای تعیین روایی پرسشنامه‌ها، از روایی صوری و محتوا استفاده شد و پایایی از طریق روش آلفای کرونباخ برای

پرسشنامه عوامل فردی ۰/۸۶٪ و برای پرسشنامه رفتار مالی ۰/۸۸٪ محاسبه گردید.

شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS صورت گرفت و از آزمون آماری همبستگی پیرسون برای دستیابی

به نتایج فرضیه‌ها استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

نتایج به دست آمده از ضریب همبستگی پیرسون در رابطه با فرضیه اصلی یعنی ارتباط بین عوامل فردی و رفتار مالی

سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ایران، در جدول (۲) نشان داده شده است:

جدول (۲): همبستگی بین عوامل فردی و رفتار مالی

سطح معنی داری	میزان همبستگی	میانگین	تعداد	
۰/۰۰۰	۰/۶۳	۲,۹۵۸۷	۲۰۰	عوامل فردی
		۳,۰۳۴۷	۲۰۰	رفتار مالی

نتایج ضریب همبستگی نشان می دهد که بین عوامل فردی با رفتار مالی سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار ایران با ضریب $r = 0.63$ در سطح اطمینان $P < 0.01$ رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج به دست آمده از ضریب همبستگی پیرسون در رابطه با فرضیه فرعی اول یعنی ارتباط بین عامل هوش هیجانی و رفتار مالی سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار ایران، در جدول (۳) نشان داده شده است:

جدول (۳): همبستگی بین عامل هوش هیجانی و رفتار مالی

سطح معنی داری	میزان همبستگی	میانگین	تعداد	
۰/۰۰۰	۰/۵۹	۳,۵۴۱۷	۲۰۰	هوش هیجانی
		۳,۳۶۵۰	۲۰۰	رفتار مالی

نتایج ضریب همبستگی نشان می دهد که بین عامل هوش هیجانی با رفتار مالی سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار ایران با ضریب $r = 0.59$ در سطح اطمینان $P < 0.01$ رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج به دست آمده از ضریب همبستگی پیرسون در رابطه با فرضیه فرعی دوم یعنی ارتباط بین مرکز کنترل درونی و رفتار مالی سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار ایران، در جدول (۴) نشان داده شده است:

جدول (۴): همبستگی بین عامل مرکز کنترل درونی و رفتار مالی

سطح معنی داری	میزان همبستگی	میانگین	تعداد	
۰/۰۰۰	۰/۴۱	۳,۷۴۶۲	۲۰۰	مرکز کنترل درونی
		۳,۶۲۴۶	۲۰۰	رفتار مالی

نتایج ضریب همبستگی نشان می‌دهد که بین عامل مرکز کنترل درونی با رفتار مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ایران با ضریب $r = 0/41$ در سطح اطمینان $P < 0/01$ رابطه معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه عوامل فردی با رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار ایران بود. بعد از تجزیه و تحلیل داده‌ها و استفاده از آزمون‌های آماری این نتیجه حاصل شد که در فرضیه اصلی بین عوامل فردی و رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران ارتباط مثبت و معناداری به میزان $0/63$ وجود دارد.

در فرضیه فرعی اول تحقیق این نتیجه حاصل شد که بین هوش هیجانی به عنوان عامل فردی اول بر رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران ارتباط وجود دارد. این ارتباط به میزان $0/59$ بوده است. می‌توان اینگونه بیان کرد که هرگاه عامل هوش هیجانی در بین سرمایه‌گذاران مورد توجه قرار بگیرد می‌تواند انتظار داشته باشند تا رفتارهای مالی بهتری را از خود به منصفه ظهور بگذارند. هوش هیجانی که اشاره به توانایی دارد که فرد بتواند انگیزه خود را حفظ کرده و در برابر ناملایمات پایداری کند، تکانش‌های خود را کنترل کرده و کامیابی را به عقب بیندازد، حالات روحی خود را حفظ کرده و نگذارد که پریشانی خاطر، قدرت تفکر او را خدشه‌دار سازد، می‌تواند به عنوان عامل بسیار مهمی شناخته شود که در ارتباط مثبت و معناداری با رفتارهای سرمایه‌گذاری مالی است. بنابراین اگر سرمایه‌گذاران با درس‌های روانشناسی و مباحث مربوط به آن مثل بحث‌های هوش هیجانی و کنترل احساسات آشنا شوند و بر مبنای این اصل‌ها فعالیت نمایند، می‌توانند موقعیت‌های منفی و ناخوشایند بازاری را تبدیل به فرصت‌های طلایی نمایند و از تهدیدات به بهترین شکل خارج شده و آن تهدیدات را به فرصت‌ها تبدیل نمایند.

در فرضیه فرعی دوم تحقیق این نتیجه حاصل شد که بین عامل مرکز کنترل درونی به عنوان عامل فردی دوم بر رفتارهای مالی سرمایه‌گذاران ارتباط وجود دارد. این ارتباط به میزان $0/41$ بوده است. می‌توان اینگونه بیان کرد که هرگاه عامل مرکز کنترل درونی در بین سرمایه‌گذاران مورد توجه قرار بگیرد می‌تواند انتظار داشته باشند تا رفتارهای مالی بهتری به نمایش گذاشته شود.

براساس نتایج به دست آمده از پژوهش، نتایج تحقیقات ابدیلا و همکاران (۲۰۱۹)، بر تونی و همکاران (۲۰۱۹)، مرادی و همکاران (۱۳۹۷) و ضیایی‌پور و میلادیان (۱۳۹۵)، که بیان کرده‌اند عوامل فردی از قبیل هوش هیجانی و مرکز کنترل درونی به عنوان عوامل فردی مهم و تاثیرگذار در ارتباط با رفتارهای مالی سرمایه‌گذاری شناخته می‌شوند، تاییدی بر یافته‌های فرضیه حاضر می‌باشند.

منابع

۱. آزادی، بهنام؛ مهدی‌زاده، نعمت (۱۳۹۵). تاثیر هوش هیجانی بر تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران انفرادی فعال در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری.

۲. آقابابایی، محمدابراهیم؛ خادمی، سمانه (۱۳۹۸). بررسی عوامل تاثیرگذار بر رفتار مدیریت مالی شخصی در میان جوانان ایران، راهبرد مدیریت مالی، سال هفتم، شماره ۲۴، صص: ۱۴۳-۱۲۳.
۳. باقرزاده، مجید؛ آل عمران، رویا؛ خدادادی، حمید (۱۳۹۲). بررسی تاثیر عوامل فردی بر خرید سهام، ماهنامه بورس، شماره ۱۰۳، صص: ۷۶-۸۱.
۴. ضیایی پور، امیر (۱۳۹۴). تأثیر سواد مالی و هوش هیجانی بر رفتار مالی سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
۵. ضیایی پور، امیر؛ میلادیان، حسین (۱۳۹۵). تاثیر هوش هیجانی و سواد مالی بر رفتار مالی سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار تهران، دومین همایش سراسری مباحث کلیدی در علوم مدیریت و حسابداری، گرگان.
۶. طاهری نیا، مسعود؛ عباسزاده، لیلا؛ شاهسیاه، ندا (۱۳۹۳). بررسی تاثیر هوش هیجانی بر رفتار مالی از نظر ریسک پذیری (مورد مطالعه کارکنان شرکت پیمانکاری پارسای ایلام)، سومین همایش ملی سالیانه علوم مدیریت نوین، گرگان.
۷. مرادی، مهدی؛ امینزادگان، سعیده؛ مرنیدی، زکیه (۱۳۹۷). نقش ویژگی های فردی و رفتاری بر تقاضا برای خدمات مالی، دانش سرمایه گذاری، سال ۷، شماره ۲۵، صص: ۱۶۴-۱۴۹.
8. Abdillah, W., Permatasari, R., & Hendrawaty, E. (2019). Understanding Determinants of Individual Intention to Invest in Digital Risky Investment. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 10(1), 124-137.
9. Aydemir, S. D., & Aren, S. (2017). Do the effects of individual factors on financial risk-taking behavior diversify with financial literacy?. *Kybernetes*.
10. Bertoni, M., Bonfatti, A., Celidoni, M., Crema, A., & Dal Bianco, C. (2019). 4 Personality traits and financial behaviour. Health and socio-economic status over the life course: First results from SHARE Waves 6 and 7, 49.
11. Fitra, H., Rasyid, R., & Susanti, Y. (2018). The Influence of Locus of Control and Financial Knowledge to Employee Investing Decision PT. Pertamina (Persero) Branch of Padang. In *First Padang International Conference On Economics Education, Economics, Business and Management, Accounting and Entrepreneurship*. Atlantis Press.
12. Pokharel, P. R. (2020). Behavioral Factors and Investment Decision: A Case of Nepal. Available at SSRN 3687104.
13. Sattar, M. A., Toseef, M., & Sattar, M. F. (2020). Behavioral Finance Biases in Investment Decision Making. *International Journal of Accounting, Finance and Risk Management*, 5(2), 69.

Investigating the Relationship between Individual Factors and Financial Behaviors of Iran Stock Exchange Investors

Hamid Kakaei * 1
Azadeh Mohammadian 2
Parvin Abbasi 3
Majid Momeni 4

Date of Receipt: 2021/04/09 Date of Issue: 2021/04/20

Abstract

Quantitative research has investigated the relationship between individual factors and financial behaviors. The research method was descriptive correlation and the participants were 200 stock exchange investors. Data collection tools included standard questionnaires. Descriptive and inferential statistics including Pearson correlation test were used to describe the data, which was done through SPSS software. Individual factors are discussed in two dimensions of emotional intelligence and internal control center. Data analysis showed that there is a positive and significant relationship between individual factors and financial behaviors of stock exchange investors. The results also showed that emotional intelligence and internal control center are also related to investors' financial behaviors and emotional intelligence factor is more important than internal control center due to higher correlation coefficient.

Keywords

Individual factors, financial behavior, emotional intelligence, internal control center.

1. Master of Economics, Faculty of Economics and Accounting, Islamic Azad University, South Tehran Branch, Iran. (Responsible author: hamidkakaei306@yahoo.com)
2. Master of Public Administration, Financial Orientation, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Iran. (azimoh1359@Gmail.com)
3. Master of Public Administration, Information Systems (MIS), Islamic Azad University, Research Sciences Branch, Tehran, Iran. (Parvin.abbasi92@gmail.com)
4. Master of Information Management (MIS) in Public Management, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Iran. (Majid_momeni91@yahoo.com)